

Superodpočet výdavkov na výskum a vývoj 2022: konečné výsledky

Jana Šnircová
finančná analytička CRIF – Slovak Credit Bureau, s. r. o.

Bratislava, 10. októbra 2024

Rok 2022 sa niesol v znamení zásadných zmien v motivačnej funkcii superodpočtu ako nástroja daňovej úľavy pre subjekty investujúce do výskumu a vývoja na posilnenie svojej konkurencieschopnosti. Po dvoch rokoch štedrej až 200-percentnej sadzby odpočtu nákladov na výskum a vývoj sa sadzba zredukovala na 100 % a bolo možné po prvýkrát využiť novinku – superodpočet na investície do Priemyslu 4.0. Možnosť využiť tento typ daňovej úľavy a získať časť investovaných prostriedkov do vlastného výskumu a vývoja naspäť v podobe úspory na dani z príjmov sa naďalej ponúkala subjektom len na projekty, na ktoré nevyužívali dotačné prostriedky z iného domáceho alebo európskeho verejného zdroja.

Podľa údajov kompletného zoznamu čerpaných superodpočtov za obdobie roka 2022 možnosť uplatnenia superodpočtu na výskum a vývoj využilo 465 subjektov, ktoré spoločne čerpali takmer 217 miliónov eur. Ako vyplýva z analýzy spoločnosti CRIF – Slovak Credit Bureau, s. r. o. (ďalej CRIF), pri 21-percentnej sadzbe na dani z príjmov tak tieto spoločnosti ušetrili viac ako 45 miliónov eur. Tieto závery sú uskutočnené nad zoznamom subjektov doplneným o septembrové odklady daňových priznaní aj decembrový štvrtý zoznam a tiež sú v nich zohľadnené aj superodpočty za zdaňovacie obdobie začínajúce v roku 2022, ktoré sa objavili až v marcovom zozname v roku 2024, teda všetky dosiaľ známe zverejnené informácie zo zoznamov uplatnených superodpočtov.

Už priebežné výsledky zo zverejňovaných zoznamov naznačovali, že čerpanie superodpočtu v roku 2022 pri 100-percentnej sadzbe, teda polovičnej v porovnaní s rokom 2021, zastavilo stúpajúce krivky jeho hlavných parametrov a kompletne výsledky to len potvrdili: zredukoval sa nielen objem uplatnených nákladov vynaložených na projekty vlastného výskumu a vývoja, ale znížil sa aj počet subjektov, ktoré superodpočet využili. Objem čerpaného superodpočtu zaznamenáva pokles už druhýkrát v histórii a v oboch prípadoch zohráva významnú rolu U. S. Steel Košice ako najsilnejší uplatňovateľ tejto daňovej úľavy. K poklesu počtu subjektov však prišlo po prvý raz v histórii slovenského superodpočtu.

Nepripisujeme to len zmene sadzby, za významnejší faktor zníženej úspešnosti čerpania superodpočtu považujeme znížený potenciál na uplatnenie si vynaložených výdavkov na výskum a vývoj v dostatočnej výške daňového základu. Čoraz častejšie môže dochádzať k posunu čerpania superodpočtu oproti reálnemu vynaloženiu nákladov na výskum a vývoj do období dostatočných ziskov, legislatíva umožňuje až do nasledujúcich piatich rokov. Zverejňované údaje v zozname superodpočtov však nedávajú možnosť zistiť, akú časť superodpočtu uplatneného v danom zdaňovacom období si subjekt preniesol z predchádzajúcich období. Superodpočtu na výskum a vývoj nekonkuroval ani superodpočet na investície, ten zostal v podstate nepovšimnutý. V zverejnených zoznamoch sa objavilo iba 6 subjektov.

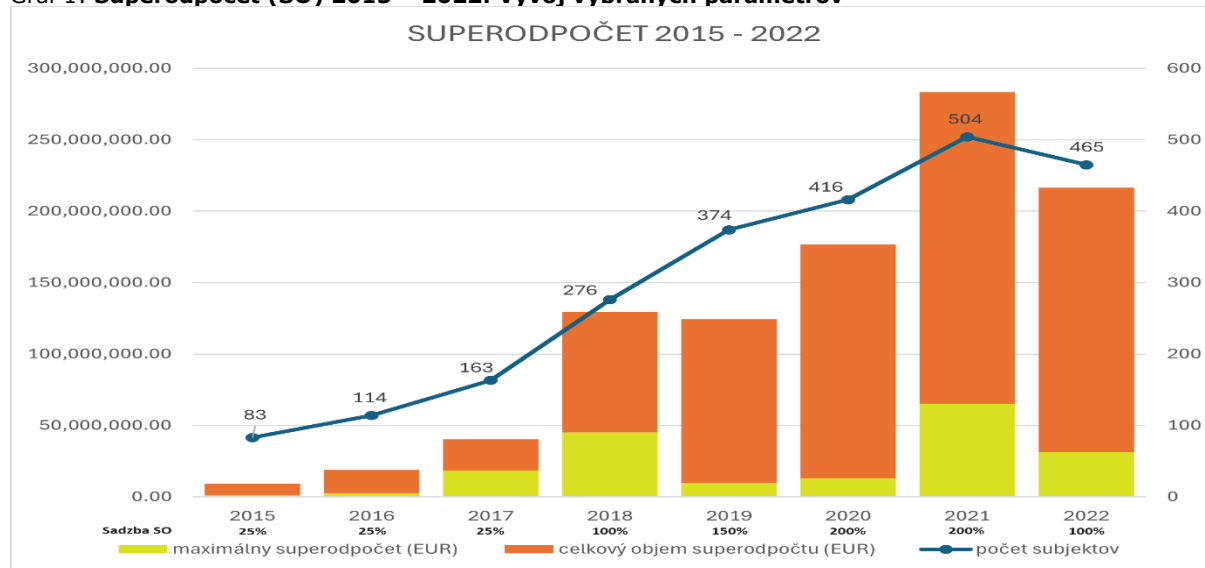
Zníženie sadzby superodpočtu v roku 2022 oproti roku 2021 dáva priestor na vzájomné porovnávanie posledných dvoch rokov. Analýza však prináša aj prehľad dôležitých parametrov čerpania superodpočtu v celej jeho osemročnej histórii na Slovensku pri meniacich sa sadzbach. Práve pre tento účel bola uskutočnená revízia pôvodných štatistík, pričom sme uplatnili dôsledný princíp toho, aby všetky dosiaľ známe čerpania

superodpočtov boli zaradené do toho roka, v ktorom sa pre ich subjekty začína účtovné a zdaňovacie obdobie (aj keď je ním hospodársky rok) a platí pre nich sadzba superodpočtu daného kalendárneho roka. Preto prehľad hlavných parametrov historického čerpania superodpočtu je oproti predchádzajúcim analýzám a tlačovým správam aktualizovaný. Zaujímavosťou aktuálnych štatistík je najmä skutočnosť, že pri medziročnom poklese hlavných parametrov čerpania superodpočtu štruktúra jeho uplatnenia v sekciách národnej ekonomiky aj veľkostných kategóriách subjektov zostala vzáčne zachovaná.

Osem rokov superodpočtu na výskum a vývoj na Slovensku

Verejná diskusia o potrebe mobilizovať súkromné investície do výskumu a vývoja v kontraste so znížením sadzby superodpočtu, ako aj v kontexte s novým typom superodpočtu – superodpočtu na investície dávajú podnet na analýzu využitia tohto nástroja daňovej stimulácie v jeho 8-ročnej histórii na Slovensku. Analýza histórie slovenského superodpočtu je uskutočnená nad zoznamami subjektov zverejnenými do 15. júna 2024 vrátane, pričom sme zohľadnili aj údaje v zoznamoch, ktoré dobiehali až po zverejnení analýz (z dodatočných a opravných daňových priznaní subjektov), aj s využitím dôležitej informácie o zdaňovacom období, za ktoré bol daný superodpočet v daňovom priznaní uplatnený a ktorá sa vo zverejňovaných zoznamoch objavovala až od roku 2019. Z posledného zoznamu boli zatiaľ využité len hodnoty týkajúce sa zdaňovacieho obdobia 2022 a starších. Uplatnili sme dôsledný princíp toho, aby všetky dosiaľ známe čerpania superodpočtov boli zaradené do toho roka, v ktorom sa pre ich subjekty začína účtovné a zdaňovacie obdobie (aj keď je ním hospodársky rok) a platí pre nich sadzba superodpočtu daného kalendárneho roka. Preto tabuľka hlavných parametrov historického čerpania superodpočtu (tabuľka 1a a 1b), ako aj graf 1 boli oproti predchádzajúcim zverejneným analýzám a tlačovým správam aktualizované.

Graf 1: Superodpočet (SO) 2015 – 2022: Vývoj vybraných parametrov

Zdroj: <https://www.financnasprava.sk>, CRIF – Slovak Credit Bureau, s. r. o.

V prvých troch rokoch (2015 – 2017) bol počet subjektov využívajúcich superodpočet skôr symbolický a záujem zodpovedal sadzbe 25 %, ktorej efekt najmä v menších firmách nepokrýval ani náklady poradenstva a administratívne nároky evidencie superodpočtu pre daňové účely. Až rok 2018 so 100-percentnou sadzbou znamenal prvý väčší impulz v histórii superodpočtu. Ten ďalší priniesla 200-percentná sadzba, ale až v druhom roku jej existencie, teda vo výsledkoch za rok 2021. Predpokladáme, že potenciálna motivácia dvojnásobnou sadzbou v roku 2020 narazila na slabé ekonomické výsledky a opatrnejšiu investičnú aktivitu tohto prvého covidového zdaňovacieho obdobia. Návrat k sadzbe 100 % zrejme aj v kombinácii s nedostatočnými daňovými základmi za rok 2022 priniesol po prvýkrát v histórii superodpočtu pokles počtu subjektov, ktoré ho využili.

Tabuľka 1a: Vývoj hlavných parametrov superodpočtu (SO) v rokoch 2015-2019

PARAMETER	2015	2016	2017	2018	2019
sadzba SO	25 %	25 %	25 %	100 %	150 %
počet subjektov	83	114	163	276	374
celkový objem SO (€)	9 217 010,78	18 846 697,04	40 161 371,97	129 476 505,40	124 509 526,20
predpokladaná úspora na dani z príjmov (€)	1 935 572,26	3 957 806,38	8 433 888,11	27 190 066,13	26 147 000,50
priemerná výška SO (€)	111 048,32	165 311,90	246 388,79	469 117,77	332 913,17
minimálny SO (€)	691,16	35,00	18,84	0,06	360,97
maximálny SO (€)	1 272 959,41	2 687 063,11	18 472 254,59	44 992 411,66	9 722 311,32
SO viac ako 100 tis. € - počet	20	30	50	120	190
SO viac ako 100 tis. € - podiel z celkového počtu	24,10	26,32	30,67	43,48	50,80
SO menej ako 1 tis. € - počet	2	9	9	8	5

Zdroj: <https://www.financnasprava.sk>, CRIF – Slovak Credit Bureau, s. r. o.

Tabuľka 1b: Vývoj hlavných parametrov superodpočtu (SO) v rokoch 2020-2022

PARAMETER	2020	2021	2022	2022/2021 v %	2022/2018 v %
sadzba SO	200 %	200 %	100 %	0,50	1,00
počet subjektov	416	504	465	92,26	168,48
celkový objem SO (€)	176 703 883,65	283 328 263,36	216 570 985,67	76,44	167,27
predpokladaná úspora na dani z príjmov (€)	37 107 815,57	59 498 935,31	45 479 906,99	76,44	167,27
priemerná výška SO (€)	424 768,95	562 159,25	465 744,06	82,85	99,28
minimálny SO (€)	7,00	130,36	199,42	152,98	332 366,67
maximálny SO (€)	12 965 436,03	65 146 980,24	31 426 363,00	48,24	69,85
SO viac ako 100 tis. € - počet	225	278	245	88,13	204,17
SO viac ako 100 tis. € - podiel z celkového počtu	54,09	55,16	52,69	95,52	121,18
SO menej ako 1 tis. € - počet	7	4	2	50,00	25,00

Zdroj: <https://www.financnasprava.sk>, CRIF – Slovak Credit Bureau, s. r. o.

Súčasne však treba skonštatovať, že históriou slovenského superodpočtu hýbe najmä jeho najväčší užívateľ U. S. Steel Košice. Pokles objemu superodpočtu v roku 2019 napriek rastu jeho sadzby zo 100 % na 150 % bol dôsledkom absencie tohto jediného subjektu, napriek tomu, že počet subjektov v tom roku zaznamenal historicky druhý najvyšší prírastok – o 98 subjektov. V roku 2020 železiarne absentovali tiež, ale ich výpadok už dokázali pokryť iné subjekty, hoci tento rok bol napriek 200-percentnej sadzbe výsledkovo slabší ako nasledujúci rok s tou istou sadzbou a aj s účasťou železiarní.

Zaujímavý je aj vývoj priemernej výšky superodpočtu. Významný nárast dosiahla v prvom roku 100-percentnej sadzby, kedy je ešte vyššia ako v roku 2022 pri návrate na tú istú sadzbu (2018: 469 tis. eur vs. 2022: 466 tis. eur) a dokonca vyššia ako v roku 2020 pri dvojnásobnej sadzbe (2020: 425 tis. eur). Svoju najvyššiu úroveň – 562 tis. eur dosiahla v roku 2021, ktorý je vo všetkých

parametroch rekordný. Znovu má na tom zásluhu aj U. S. Steel Košice, ktorý si v tom roku uplatnil rekordný superodpočet na Slovensku v hodnote 65 146 980 eur.

TOP 5 subjektov sa v jednotlivých rokoch menilo, ani jeden z týchto lídrov vo využívaní superodpočtu nebol na prvých 5 priečkach vo všetkých rokoch. Subjekty, ktorých výskyt v TOP 5 sa opakuje, sú v tabuľke 2 pre ľahšiu identifikáciu vyznačené rôznymi farbami. Pre relatívnu nevýznamnosť prvých troch období sme ich parametre zhrnuli do spoločných výsledkov.

Tabuľka 2: **TOP 5 subjektov v doterajšej histórii čerpania superodpočtu**

OBDOBIE	2015 - 2017	2018	2019	2020	2021	2022
SADZBA	25 %	100 %	150 %	200 %	200 %	100 %
PORADIE	SPOLOČNOSŤ / ČERPANÝ SUPERODPOČET (€)					
1	U. S. Steel Košice 22 288 173,39	U. S. Steel Košice 44 992 411,66	Continental Tires Slovakia 9 722 311,32	KRONOSPAN 12 965 436,03	U. S. Steel Košice 65 146 980,24	SLOVNAFT 31 426 363,00
2	TATRAVAGÓNKA 3 841 147,00	Continental Tires Slovakia 5 714 769,36	Continental Automotive Systems Slovakia 6 475 756,39	Continental Tires Slovakia 12 437 413,95	Continental Tires Slovakia 14 232 257,16	Železiarne Podbrezová 22 416 257,87
3	ESET 3 285 181,62	Continental Automotive Systems Slovakia 5 368 468,68	ESET 6 448 085,21	Plastic Omnium Auto Exteriors 10 473 070,56	SLOVNAFT 9 977 622,36	U. S. Steel Košice 12 417 151,01
4	Siemens 2 481 956,79	TATRAVAGÓNKA 3 684 712,00	Siemens 5 518 805,90	Continental Automotive Systems Slovakia 8 098 201,38	Continental Automotive Systems Slovakia 7 908 824,28	Siemens Healthcare 12 168 158,46
5	Plastic Omnium Auto Exteriors 2 479 254,40	ESET 3 595 889,56	Nokia Slovakia 3 797 995,45	VÚB banka 7 435 657,09	ESET 7 011 559,78	Siemens 9 202 793,53
TOP 5 SPOLU (€)	34 375 713,20	63 356 251,26	31 962 954,27	51 409 779,01	104 277 243,82	87 630 723,87
PODIEL TOP 5 NA CELKOVOM OBJEME SO (%)	50,39	48,93	25,67	29,09	36,80	40,46

Zdroj: <https://www.financnasprava.sk>, CRIF – Slovak Credit Bureau, s. r. o.

Zo subjektov prvej päťky v jednotlivých rokoch sú len dva také, ktoré si uplatňovali superodpočet každý rok, teda v celej jeho histórii: TATRAVAGÓNKA a Nokia Slovakia (pôvodne Alcatel-Lucent Slovakia a.s.). Celkový prehľad účasti a úspešnosti subjektov z TOP 5 uvádzame v tabuľke 3. S výnimkou Nokie je to súčasne aj poradie celkových superodpočtov v histórii, Nokiu v tomto

rebríčku predbehli ešte tri subjekty, ktoré sa ale nikdy neumiestnili v TOP 5: BSH Drives and Pumps, MTS a Danfoss Power Solutions.

Tabuľka 3: Celkový dosiaľ uplatnený superodpočet subjektov z TOP 5

SUBJEKT	DIVÍZIA SK NACE	POČET OBDOBÍ	OBJEM SUPERODPOČTU (€)	DAŇOVÁ ÚSPORA (€)
U. S. Steel Košice, s.r.o.	24	6	144 844 716,30	30 417 390,42
Continental Tires Slovakia, s.r.o.	22	5	43 118 579,29	9 054 901,65
SLOVNAFT, a.s.	19	2	41 403 985,36	8 694 836,93
Continental Automotive Systems Slovakia s.r.o.	29	7	32 664 550,47	6 859 555,60
ESET, spol. s r.o.	62	7	26 792 782,77	5 626 484,38
Železiarne Podbrezová a.s.	24	3	25 596 356,30	5 375 234,82
Siemens Healthcare s.r.o.	62	5	23 097 965,16	4 850 572,68
Siemens s.r.o.	33	6	22 605 782,21	4 747 214,26
TATRAVAGÓNKA a.s.	30	8	19 738 617,00	4 145 109,57
VÚB, a.s.	64	5	18 016 358,83	3 783 435,35
Plastic Omnium Auto Exteriors, s.r.o.	29	6	17 520 294,53	3 679 261,85
KRONOSPAN, s.r.o.	16	3	17 148 130,29	3 601 107,36
Nokia Slovakia, a.s.	33	8	11 136 330,20	2 338 629,34

Zdroj: <https://www.financnasprava.sk>, CRIF – Slovak Credit Bureau, s. r. o.

Poznámka: Predpokladaná daňová úspora bola vyčíslená s použitím sadzby dane z príjmov 21 %.

Z tabuľky celkových uplatnených superodpočtov vyplýva, že absolútnym lídrom v jeho čerpaní je U. S. Steel Košice, a to s viac ako trojnásobným nárastom pred druhým v poradí – zástupcom skupiny Continental, konkrétne Continental Tires Slovakia (predtým Continental Matador Rubber). Tretí v poradí Slovnaft však stihol túto pozíciu v rebríčku dosiahnuť len za dve zdaňovacie obdobia.

Superodpočet za rok 2022: pri polovičnej sadzbe sa rast hlavných parametrov zastavil

Podľa údajov kompletného zoznamu čerpaných superodpočtov za rok 2022, možnosť uplatnenia superodpočtu na výskum a vývoj využilo 465 subjektov, ktoré spoločne čerpali vyše 216,5 miliónov eur. Pri 21-percentnej sadzbe na dani z príjmov tak tieto spoločnosti ušetrili viac ako 45 miliónov eur. Priemerný superodpočet dosiahol úroveň necelých 466 tisíc eur. Takmer 53 % subjektov čerpalo superodpočet vyšší ako 100 tisíc eur, z toho 36 superodpočtov bolo miliónových. Na čele rebríčka TOP 10 superodpočtov vystriedal U. S. Steel Košice s rekordným 65-miliónovým superodpočtom v roku 2021 Slovnaft, pričom mu na to stačilo uplatnenie si „len“ vyše 31 miliónov nákladov na výskum a vývoj.

V medziročnom porovnaní s rekordným rokom 2021, rok 2022 priniesol takmer 8-percentné zníženie počtu subjektov, ktoré si superodpočet uplatnili (2021: 504 vs. 2022: 465), a 25-percentný pokles objemu superodpočtu (2021: vyše 283 mil. eur vs. 2022: takmer 217 mil. eur). Nižšia je aj dosiahnutá priemerná úroveň superodpočtu (necelých 466 tis. eur, čo je pokles o vyše 17 %), ktorá nedosiahla ani úroveň z roku 2018 s rovnakou sadzbou superodpočtu (tabuľka 4).

O viac ako polovicu sa znížil objem najväčšieho superodpočtu: kým v roku 2021 si historicky najväčší objem superodpočtu uplatnila spoločnosť U. S. Steel Košice v sume prevyšujúcej 65 miliónov eur, v roku 2022 si najväčší superodpočet uplatnil SLOVNAFT, a to vyše 31 miliónov eur.

Napriek poklesu sadzby superodpočtu na polovicu až 245 subjektov, čo predstavuje 52,70 percenta z celkového počtu, si však v roku 2022 uplatnilo superodpočet vyšší než 100 000 eur. V roku 2021 si takýto superodpočet uplatnilo 278, resp. 55 percent subjektov.

Tabuľka 4: Porovnanie základných parametrov superodpočtu: 2022 vs. 2021 vs. 2018

PARAMETER	2018	2021	2022	2022/2021 v %	2022/2018 v %	2022-2021 zmena v €	2022-2018 zmena v €
sadzba superodpočtu	100%	200%	100%	0,50	1,00	-	-
počet subjektov	276	504	465	92,26	168,48	-39	189
celkový objem superodpočtu (EUR)	129 476 505,40	283 328 263,36	216 570 985,67	76,44	167,27	-66 757 278,69	87 094 480,27
predpokladaná úspora na dani z príjmov (EUR)	27 190 066,13	59 498 935,31	45 479 906,99	76,44	167,27	-14 019 028,31	18 289 841,86
priemerná výška superodpočtu (EUR)	469 117,77	562 159,25	465 744,06	82,85	99,28	-96 415,20	-3 373,72
minimálny superodpočet (EUR)	0,06	130,36	199,42	152,98	332 366,67	69,06	199,36
maximálny superodpočet (EUR)	44 992 411,66	65 146 980,24	31 426 363,00	48,24	69,85	-33 720 617,24	-13 566 048,66
superodpočet viac ako 100 tis. EUR - počet	120	278	245	88,13	204,17	-33	125
superodpočet viac ako 100 tis. EUR - podiel z celkového počtu	43,48	55,16	52,69	95,52	121,18	-2,47	9,21
superodpočet menej ako 1 tis. EUR - počet	8	4	2	50,00	25,00	-2	-6

Zdroj: <https://www.financnasprava.sk>, CRIF – Slovak Credit Bureau, s. r. o.

Naznačovali to už prvé priebežné výsledky z daňových priznaní a finálne čísla len potvrdili, že počet subjektov uplatňujúcich si superodpočet v roku 2022 po prvý krát v histórii poklesol. Nepripisujeme to len zmene sadzby, za významnejší faktor zníženej úspešnosti v uplatňovaní superodpočtu považujeme znížený potenciál na uplatnenie si vynaložených výdavkov na výskum a vývoj v dostatočnej výške daňového základu.

Finálne hodnoty superodpočtu za rok 2022 vznikli na základe viacerých zverejnených zoznamov - podľa termínu podania daňových priznaní (tabuľka 5). Aj za rok 2022 sa potvrdilo, že najväčší príspevok k celkovým výsledkom superodpočtu prináša druhý zoznam - z júnových odkladov daňových priznaní. Tretí zoznam zostavený z daňových priznaní s odkladom až do septembra býva zasa zaujímavý tým, že pribudne obyčajne len málo subjektov, ktoré však môžu mať podstatný vplyv na objem čerpaného superodpočtu, lebo sa v nich zvyknú objaviť veľké subjekty. Niektorí významní uplatnitelia superodpočtu však nestíhajú ani tento termín podania daňového priznania, nakoľko majú svoje účtovné obdobie hospodársky rok končiaci až v druhej polovici kalendárneho roka, napr. Siemens a Siemens Healthcare končiacie svoje účtovné obdobie k 30. septembru. Takéto subjekty najviac skresľovali štatistiky v predchádzajúcom období.

Tabuľka 5: Uplatnenie superodpočtu na výskum a vývoj za rok 2022 podľa dátumu zverejnenia zoznamov

Dátum zoznamu	Počet subjektov	Podiel na počte v %	Uplatnený superodpočet v €	Podiel na objeme v %
15.3.2023	1	0,22	37 616,80	0,02
15.6.2023	165	35,48	36 598 086,97	16,90
18.9.2023	258	55,48	130 880 560,18	60,43
11.12.2023	12	2,58	16 399 552,82	7,57
15.3.2024	17	3,66	6 427 353,47	2,97
15.6.2024	12	2,58	26 227 815,43	12,11
Celkový súčet	465	100,00	216 570 985,67	100,00

Zdroj: <https://www.financnasprava.sk>, CRIF – Slovak Credit Bureau, s. r. o.

Pre porovnanie uvádzame aj upravovanú tabuľku finálnych hodnôt superodpočtu za rok 2021 – ako vznikli na základe viacerých zverejnených zoznamov (tabuľka 6).

Tabuľka 6: **Uplatnenie superodpočtu na výskum a vývoj za rok 2021 podľa dátumu zverejnenia zoznamov**

Dátum zoznamu	Počet subjektov	Podiel na počte v %	Uplatnený superodpočet v €	Podiel na objeme v %
15.6.2022	206	40,87	53 097 431,64	18,74
15.9.2022	262	51,98	122 627 776,20	43,28
11.12.2022	13	2,58	90 814 262,58	32,05
15.3.2023	14	2,78	10 493 191,51	3,70
15.6.2023	5	0,99	3 747 598,84	1,32
18.9.2023	4	0,79	2 548 002,59	0,90
Celkový súčet	504	100,00	283 328 263,36	100,00

Zdroj: <https://www.financnasprava.sk>, CRIF – Slovak Credit Bureau, s. r. o.

TOP superodpočty za rok 2022 v porovnaní s rekordným rokom 2021

V zozname superodpočtov za rok 2022 sa nachádza 36 subjektov, ktoré využili tento daňový nástroj podpory výskumu a vývoja v objeme viac ako 1 milión eur. Súhrnne realizovali 345 projektov a uplatnili si superodpočet vo výške 144 749 185,65 eur, čo predstavuje dve tretiny z jeho celkového objemu. V spoločnosti miliónových superodpočtov sa nachádzajú aj dvaja nováčikovia, z nich jeden zaujal popredné miesto aj v rebríčku TOP 10 superodpočtov za rok 2022.

Tabuľka 7: **Porovnanie vybraných odvetví v uplatnení superodpočtu nad 1 000 000 eur v roku 2022**

SK NACE	Celkový superodpočet (€)	Podiel na celkovom superodpočte (%)	Počet subjektov	Podiel na celkovom počte subjektov (%)
Sekcia C - Priemyselná výroba	112 059 249,01	51,74	22	4,73
z toho div. 24 - Výroba a spracovanie kovov	34 833 408,88	16,08	2	0,43
Sekcia J - Informácie a komunikácia	16 568 566,93	7,65	4	0,86
z toho div. 62 - Počítačové programovanie, poradenstvo a súvisiace služby	15 365 938,99	7,10	3	0,65
Sekcia K - Finančné a poisťovacie činnosti	4 784 119,41	2,21	3	0,65
Sekcia M - Odborné, vedecké a technické činnosti	2 099 793,43	0,97	1	0,22
Sekcia G - Veľkoobchod a maloobchod	5 705 640,85	2,63	3	0,65
Sekcia N - Administratívne a podporné služby	1 147 184,79	0,53	1	0,22
Sekcia F - Stavebníctvo	2 384 631,23	1,10	2	0,43
Spolu superodpočty nad 1 000 000 eur	144 749 185,65	66,84	36	7,74
Spolu superodpočty	216 570 985,67	100,00	465	100,00

Zdroj: <https://www.financnasprava.sk>, CRIF – Slovak Credit Bureau, s. r. o.

Desať najúspešnejších spoločností realizovalo spolu 124 projektov, vďaka ktorým si uplatnili súhrnný superodpočet 104 782 830,34 eur, čo predstavuje 48,38 percenta z celkového objemu superodpočtu. Kým v roku 2021 na umiestnenie v rebríčku TOP 10 bol nutný superodpočet vyšší než 3,8 milióna eur, v roku 2022 – pri polovičnej sadzbe - na to stačil superodpočet vyšší než 2,6 milióna eur.

V prvej desiatke superodpočtov za rok 2022 je 8 zástupcov slovenského priemyslu (tabuľka 8). Medzi nepriemyselnými spoločnosťami je zaujímavým rychlotest-covid s. r. o., ktorý sa s objemom superodpočtu takmer 3,5 milióna eur umiestnil na 7. priečke. Superodpočet spoločnosti rychlotest-covid už druhý rok dosahuje takmer polovicu úrovne jej tržieb. Spoločnosť si síce uvádza ako hlavný predmet činnosti maloobchod, ale tržby z predaja tovaru v týchto rokoch vykazuje len zanedbateľné. Svoje zisky dosiahla z poskytovania služieb COVID-testovania a z finančných výnosov. Na svojej webstránke informuje, že činnosť COVID-testovania už ukončila, ale „stáva sa súčasťou značky Novuma, čo jej umožní priniesť ešte viac možností testovania v iných oblastiach. Medzi prvé testy bude patriť test na alergiu, cukrovku, sexuálne prenosné ochorenia či CRP test a ďalej pripravuje testy zamerané na hormonálne zdravie alebo stres.“ Len jeden z jej projektov, na ktoré si uplatnila superodpočet v roku 2021, sa týkal COVID-testovania, ostatné sú v oboch rokoch zamerané mimo oblasť zdravotníctva a týkajú sa vývoja softvérových nástrojov, napr. na podporu kryptobúrz a kryptopeňaženiek či automatizácie komunikácie s burzami.

Tabuľka 8: TOP 10 superodpočtov (SO) v roku 2022

SUBJEKT	DIVÍZIA SK NACE	HLAVNÝ SK NACE	OBJEM SO (€)	TRŽBY (€)	POMER SO K TRŽBÁM (%)
SLOVNAFT, a.s.	19	Výroba rafinovaných ropných produktov	31 426 363,00	6 064 397 000	0,52
Železiarne Podbrezová a.s.	24	Výroba rúr, rúrok, dutých profilov a súvisiaceho príslušenstva z ocele	22 416 257,87	428 595 187	5,23
U. S. Steel Košice, s.r.o.	24	Výroba surového železa a ocele a ferózliatin	12 417 151,01	4 023 333 000	0,31
Siemens Healthcare s.r.o.	62	Počítačové programovanie	12 168 158,46	107 979 638	11,27
Siemens s.r.o.	33	Oprava elektrických prístrojov	9 202 793,53	127 741 850	7,20
PCA Slovakia, s.r.o.	29	Výroba motorových vozidiel	5 227 155,01	3 678 062 000	0,14
rychlotest-covid s.r.o.	47	Ostatný maloobchod mimo predajní, stánkov a trhov	3 447 129,40	7 597 685	45,37
Continental Automotive Systems Slovakia s.r.o.	29	Výroba ostatných dielov a príslušenstva pre motorové vozidlá	3 113 143,26	340 261 000	0,91
Bel Power Solutions, s.r.o.	27	Výroba ostatných elektrických zariadení	2 755 870,55	49 973 937	5,51
Yanfeng International Automotive Technology Slovakia s.r.o.	29	Výroba ostatných dielov a príslušenstva pre motorové vozidlá	2 608 808,25	159 553 314	1,64

Zdroj: <https://www.financnasprava.sk>, CRIF – Slovak Credit Bureau, s. r. o.

Po aktualizácii čerpaných superodpočtov vo vzťahu k zdaňovaciemu obdobiu, v ktorom boli uplatnené, došlo k zmenám aj v TOP 10 za rok 2021 oproti našej pôvodnej analýze toho obdobia (tabuľka 9).

Tabuľka 9: TOP 10 superodpočtov (SO) v roku 2021

SUBJEKT	DIVÍZIA SK NACE	HLAVNÝ SK NACE	OBJEM SO (€)	TRŽBY (€)	POMER SO K TRŽBÁM (%)
U. S. Steel Košice, s.r.o.	24	Výroba surového železa a ocele a ferózliatin	65 146 980,24	3 589 701 000	1,81
Continental Matador Rubber, s.r.o.	22	Výroba gumených pneumatík a duší; protektorovanie a oprava pneumatík	14 232 257,16	1 038 904 000	1,37
SLOVNAFT, a.s.	19	Výroba rafinovaných ropných produktov	9 977 622,36	4 067 463 000	0,25
Continental Automotive Systems Slovakia s.r.o.	29	Výroba ostatných dielov a príslušenstva pre motorové vozidlá	7 908 824,28	270 135 000	2,93
ESET, spol. s r.o.	62	Ostatné služby týkajúce sa informačných technológií a počítačov	7 011 559,78	564 482 011	1,24
Všeobecná úverová banka, a.s.	64	Ostatné peňažné sprostredkovanie	6 421 524,80	480 769 000	1,34
MTS, spol. s r.o.	28	Výroba zdvíhacích a manipulačných zariadení	6 194 287,52	57 109 630	10,85
TATRAVAGÓNKA a.s.	30	Výroba železničných lokomotív a vozového parku	5 811 052,00	455 113 314	1,28
Siemens Healthcare s.r.o.	62	Počítačové programovanie	5 336 747,54	67 375 360	7,92
BSH Drives and Pumps s.r.o.	27	Výroba elektrických motorov, generátorov a transformátorov	3 814 112,00	162 463 853	2,35

Zdroj: <https://www.financnasprava.sk>, CRIF – Slovak Credit Bureau, s. r. o.

Len štyri subjekty z TOP 10 za rok 2021 sa objavujú v najlepšej desiatke aj v roku 2022. Naopak, v zoznamoch za rok 2022 vôbec nebol ESET, ani nástupca spoločnosti Continental Matador Rubber. Ostatné spoločnosti z TOP 10 za rok 2021 sa v roku 2022 posunuli až do druhej desiatky, najvyššie spoločnosť MTS na 11. priečke, keď ju od TOP 10 umiestnenia delilo len cca 6 300 eur.

Polovičná sadzba neodradila 81 nováčikov

Superodpočet na výskum a vývoj si v roku 2022 uplatnilo po prvý krát len 81 nových subjektov (17,4 percenta z celkového počtu subjektov), kým v roku 2021 ich bolo až 143. Súhrne si odrátali z daňového základu 16 217 365,30 eur (len 7,5 percenta z celkového objemu superodpočtu), čo je významný pokles oproti situácii v roku 2021, kedy ich superodpočet bol takmer 40 miliónov, teda 14 % z celkového objemu.

Medzi miliónovými superodpočtami sa v roku 2022 objavili len dvaja nováčikovia, kým v roku 2021 po úpravách bolo „miliónových“ nováčikov až sedem, vrátane dvoch firiem, ktoré sa zviditeľnili počas pandémie COVID-19: MultiplexDX Pavla Čekana – autora testov na COVID-19 a Rýchlotest-covid zasa ako spoločnosť ponúkajúca služby testovania a predaj testov. Medzi miliónovými uplatiteľmi superodpočtu boli v roku 2021 aj Tatra banka, ŽOS Trnava a dvaja zástupcovia IT sektora: Bloomreach SK a AFS Visicom Slovakia. TOP nováčikom v roku 2021 bol Slovnaft s takmer 10-miliónovým superodpočtom za 5 projektov výskumu a vývoja. Lídrom nováčikov v roku 2022 je historicky prvá automobilka uplatňujúca si superodpočet - PCA Slovakia s vyše 5-miliónovými uplatnenými výdavkami na výskum a vývoj za 10 projektov. Viac ako milión si uplatnil aj zástupca maloobchodu s mäsom a mäsovými výrobkami Domäsko. V prvej päťke nováčikov posledného roka sa nachádzajú ešte dvaja zástupcovia IT sektora s viac ako polmiliónovým superodpočtom a ďalší zástupca automotive s objemom superodpočtu mierne nižším ako pol milióna (tabuľka 10). Vo vzťahu

k tržbám si tieto spoločnosti uplatnili veľmi nízke objemy superodpočtu, najviac (6,75 % z tržieb) spoločnosť Aspecta. Oba miliónové superodpočty boli pre ich uplatniteľov v podstate zanedbateľné sumy – menej ako 1 % ich tržieb. S výnimkou Aspecty však týmto subjektom aj uplatnený superodpočet dopomohol k tomu, aby reálne percento zdanenia ich ziskov bolo výrazne nižšie ako nominálna sadzba dane z príjmov.

Tabuľka 10: **TOP nováčikovia 2022**

Subjekt	Hlavný SK NACE	Počet projektov	Objem superodpočtu (€)	Tržby (€)	Podiel superodpočtu na tržbách (%)	Výsledok hospodárenia pred zdanením (€)	Daň z príjmov splatná (€)	Reálne percento zdanenia (%)
PCA Slovakia, s.r.o.	Výroba motorových vozidiel	10	5 227 155,01	3 678 062 000	0,14	42 075 000	1 263 000	3,00
Domäsko s.r.o.	Maloobchod s mäsom a mäsovými výrobkami v špecializovaných predajniach	1	1 140 863,88	153 905 933	0,74	10 097 386	1 501 369	14,87
Gratex International, a.s.	Počítačové programovanie	3	655 012,82	20 429 700	3,21	517 974	65 959	12,73
Aspecta, s.r.o.	Ostatné služby týkajúce sa informačných technológií a počítačov	4	502 863,71	7 446 864	6,75	375 882	82 272	21,89
ROŠERO - P, s.r.o.	Výroba karosérií pre motorové vozidlá; výroba návesov a prívesov	2	487 143,18	12 992 415	3,75	628 672	14 348	2,28

Zdroj: <https://www.financnasprava.sk>, CRIF – Slovak Credit Bureau, s. r. o.

Podrobné štatistiky superodpočtu za rok 2022 v porovnaní s rokom 2021

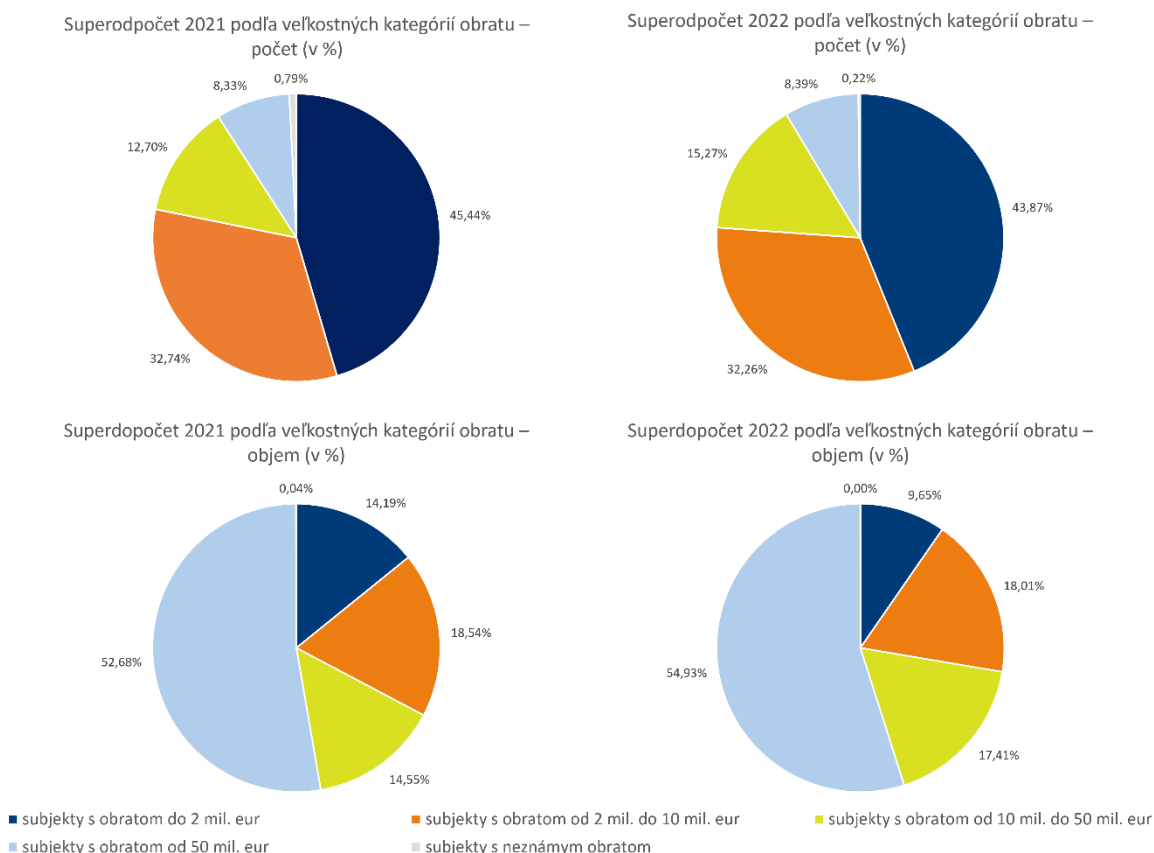
Z hľadiska právnych foriem podnikania sa každoročne mierne zvyšuje zastúpenie spoločností s ručením obmedzeným, pričom už v roku 2021 prekročil ich podiel 80 % a v trende sa pokračovalo v roku 2022 až na 84 %. Podiel akcioviek, naopak, v porovnaní s prvými obdobiami mierne klesá, len v roku 2021 sme zaznamenali medziročný vzostup z 15 % na 16 %. Tento raz dosiahli podiel len necelých 15 %, čo je historické minimum. V objeme superodpočtu si však výrazne polepšili, pripadá na ne takmer 40 %, kým v roku 2021 len necelá štvrtina. Podiel eseročiek na objeme superodpočtu po úspešnom roku 2021 klesol z vyše 75 % len na 60 %. Stalo sa tak napriek tomu, že v TOP 10 bolo v roku 2022 ešte o jednu eseročku viac ako rok predtým, teda až 8 subjektov. Ostatné právne formy sa vyskytovali aj v tomto roku len ojedinele, dokonca u všetkých sme zaznamenali medziročný pokles: dve komanditné spoločnosti, po jednom zastúpení mali európska spoločnosť a záujmové združenie právnických osôb a v databáze sa tento rok objavili len dve fyzické osoby podnikatelia, ktorých rekordné zastúpenie bolo práve v roku 2018, keď sa zrejme pod vplyvom zvýšenia sadzby z 25 % na 100 % do čerpania superodpočtu zapojilo až 14 fyzických osôb podnikateľov. Odvtedy ich počet aj zastúpenie v zoznamoch klesá. Ďalšie štatistiky za rok 2021 boli realizované prevažne nad databázou 501 subjektov (s ohľadom na nedostupnosť relevantných údajov za 3 fyzické osoby), v roku 2022 sú k dispozícii údaje o všetkých subjektoch.

Kým zastúpenie subjektov v rukách zahraničného kapitálu v roku 2021 dosiahlo štvrtinu, v roku 2022 o 1 percentuálny bod pokleslo. Významnejší je však prepád ich podielu na objeme uplatneného

superodpočtu. 112 týchto spoločností si uplatnilo necelých 56 %, kým v roku 2021 to bolo až necelých 63 % z celkového objemu superodpočtu. Ide o historicky najnižší podiel týchto subjektov na objeme superodpočtu, hoci naďalej čerpajú viac ako polovicu, teda naďalej platí, že domáci vlastníci zaostávajú s podielom na objeme superodpočtu. Vo firmách zahraničných vlastníkov sa zhromažďuje relatívne viac superodpočtu ako v subjektoch s domácim kapitálom. V kategórii superodpočtov nad 1 milión eur však naďalej prevažujú subjekty vo vlastníctve zahraničných osôb. Medzi 36 subjektmi je ich až 22 a čerpali spolu viac ako 70 % z celkového objemu miliónových superodpočtov, čo je mierne zníženie oproti úrovni roka 2021.

Regionálne rozloženie čerpaných superodpočtov podľa krajov zaznamenalo v roku 2022 úspech Bratislavského kraja, ktorý 40-percentným podielom na počte subjektov medziročne posilnil o takmer 3 percentuálne body a získal historicky najvyššie zastúpenie. Tieto body stratil Žilinský kraj, čím si Bratislavský ešte viac zvýraznil svoj náskok pred ním a pred Trenčianskym krajom. Ostatné kraje si zachovali relatívne stabilné zastúpenie, počtom subjektov naďalej zaostáva najmä Prešovský kraj. V objeme uplatneného superodpočtu sa Bratislavský kraj stal ešte dominantnejší – s podielom takmer 47 %, na čom má zásluhu aj TOP jednotka roka 2022 - Slovnaft. Ani superodpočet U. S. Steel Košice nepomohol dostatočne Košickému kraju, aby si udržal viac ako 28-percentný podiel z roku 2021. Tento rok mu prináleží len čosi viac ako 10 % na čerpanom superodpočte, na ktorom sa podieľalo 45 subjektov. Druhým najlepším bol totiž Banskobystrický kraj, ktorého 30 subjektov čerpalo spolu viac ako 15 % uplatneného superodpočtu, kým v roku 2021 len 24 subjektov čerpalo iba 5 %. K tejto dobrej pozícii však prispel najmä jeden z uplatniteľov superodpočtu: Železiarne Podbrezová, ktoré sa podieľali na výsledku Banskobystrického kraja až dvoma tretinami.

Grafy 2 - 5: Superodpočet 2022 vs. 2021: Subjekty podľa obratu

Zdroj: <https://www.finanncasprava.sk>, CRIF – Slovak Credit Bureau, s. r. o.

Z hľadiska veľkostnej kategorizácie subjektov (grafy 2 – 5) v roku 2022 zaznamenávame mierny pokles zastúpenia mikropodnikov podľa obratu – z vyše 45 % klesol ich podiel na necelých 44 %. Spôsobil to pokles subjektov s obratom od 1 do 2 mil. eur, zastúpenie subjektov s obratom do 1 mil.

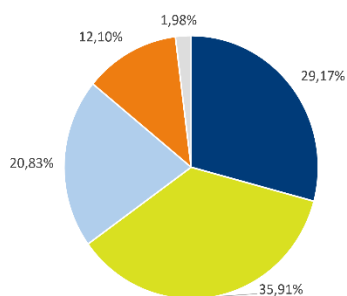
eur sa mierne posilnilo. Medziročne si polepšili subjekty s obratom 10-50 mil. eur, ostatné veľkostné kategórie sa zastúpením na počte subjektov menili len nepatrne. Výraznejší je prepád mikrosubjektov z hľadiska objemu čerpaného superodpočtu: v absolútnych číslach pokles zo 40 mil. eur na necelých 21 mil. eur, teda takmer na polovicu, v relatívnom vyjadrení zo 14 % na necelých 10 %. Superodpočet uplatnený touto kategóriou subjektov klesal suverénne najviac, pričom sa na ňom podieľali zhruba rovnako obe jej veľkostné podkategórie. V oboch rokoch platí, že objem čerpaného superodpočtu rastie prirodzene s rastom kategórie obratu.

Podľa kritéria počtu zamestnancov (grafy 6 – 9) zaznamenávame tiež relatívne stabilnú veľkostnú štruktúru v porovnaní rokov 2022 vs. 2021. Mikropodniky do 10 zamestnancov si udržali približne rovnaké zastúpenie – necelých 30 % na počte subjektov. Ich zastúpenie na objeme superodpočtu je prirodzene najnižšie spomedzi veľkostných kategórií, ale zaujímavosťou je, že napriek polovičnej sadzbe si v roku 2022 ako jediná veľkostná kategória uplatnili v absolútnych číslach väčší superodpočet ako v roku 2021 (rast z 12 mil. eur na 13,5 mil. eur). Stalo sa tak paradoxne najmä vďaka subjektom bez zamestnancov, ktorým objem superodpočtu vzrástol takmer trojnásobne, hoci počtom pribudli len tri takéto spoločnosti v porovnaní s rokom 2021. V priemere takáto spoločnosť čerpala necelých 102 tis. eur, kým rok predtým to bolo necelých 38 tis. eur.

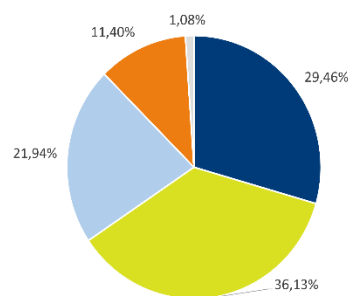
V oboch kritériách historicky najvyššie zastúpenie mikropodnikov v zoznamoch superodpočtov bolo dosiahnuté práve v roku 2021. Viac ako polovica objemu uplatneného superodpočtu pripadá v oboch rokoch na subjekty s obratom nad 50 mil. eur, pričom ich podiel sa ešte posilnil až na takmer 55 % a v prípade parametra počet zamestnancov patrí až vyše 62-percentný stabilizovaný podiel najvyššej kategórii (od 250 zamestnancov).

Grafy 6 - 9: Superodpočet 2022 vs. 2021: Subjekty podľa počtu zamestnancov

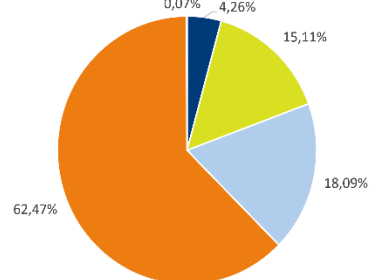
Superodpočet 2021 podľa veľkostných kategórií počtu zamestnancov – počet (v %)

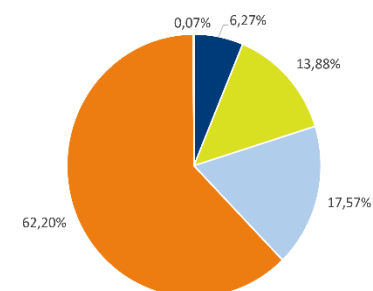
Superodpočet 2022 podľa veľkostných kategórií počtu zamestnancov – počet (v %)

Superodpočet 2021 podľa veľkostných kategórií počtu zamestnancov – objem (v %)

Superodpočet 2022 podľa veľkostných kategórií počtu zamestnancov – objem (v %)

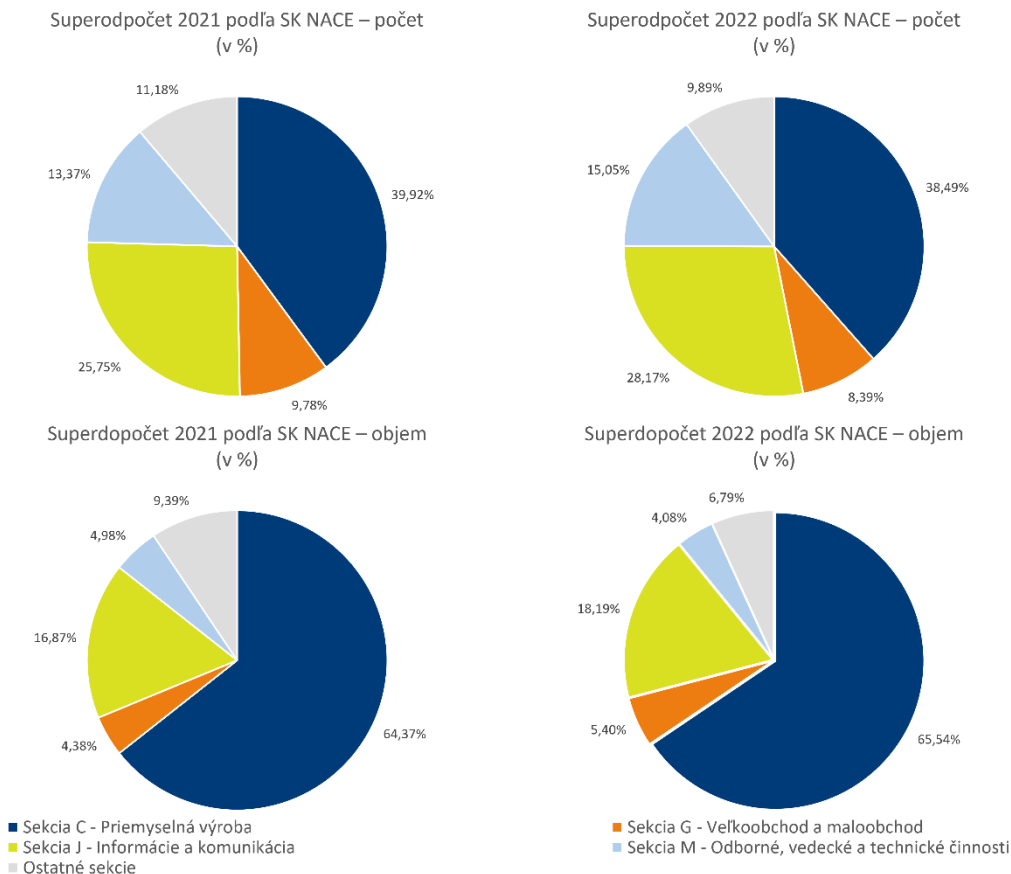

- subjekty do 10 zamestnancov
- subjekty od 10 do 49 zamestnancov
- subjekty od 50 do 249 zamestnancov
- subjekty od 250 zamestnancov
- subjekty s neznámych počtom zamestnancov

Zdroj: <https://www.financnasprava.sk>, CRIF – Slovak Credit Bureau, s. r. o.

Analýzu odvetvového smerovania superodpočtu sprostredkuje porovnanie sekcií SK NACE v počte subjektov uplatňujúcich si superodpočet a v objeme čerpaného superodpočtu za rok 2022, aj porovnanie oboch parametrov s rokom 2021 (grafy 10 - 13).

Grafy 10 - 13: **Superodpočet 2022 vs. 2021: Subjekty podľa SK NACE**

Zdroj: <https://www.financnasprava.sk>, CRIF – Slovak Credit Bureau, s. r. o.

Prvenstvo si zachovala v početnosti aj objeme sekcia C - Priemyselná výroba: jej podiel na počte subjektov sa mierne znížil z takmer 40 % na 38,5 % a jej podiel na objeme superodpočtu zasa mierne vzrástol z vyše 64 % na 65,5 %. Týmto výsledkom však sekcia C opäť klesla v početnosti pod 40 % - na úroveň roka 2019, čo sú v histórii najnižšie zastúpenia reprezentantov priemyselnej výroby v zoznamoch uplatnených superodpočtov. V objeme uplatneného superodpočtu si však svoju dominanciu ešte upevnila, zástupcovia tejto sekcie čerpali v priemere vyššie superodpočty ako nepriemyselné podniky. V početnosti si polepšila IT sekcia a sekcia odborných, vedeckých a technických činností, v objeme uplatneného superodpočtu to platí pre IT sekciu a sekciu obchodu. Všetky zmeny sú však nepatrné – o 1-2 percentuálne body.

Pri medziročnom znížení sadzby na polovicu len v dvoch hodnotených sekciách pribudlo subjektov, a to v IT sekcii (dva subjekty) a v sekcii odborných, vedeckých a technických činností (tri subjekty). Pritom všetky hodnotené sekcie znížili objem uplatneného superodpočtu, nie však dynamickejšie ako bol pokles sadzby: najmenej sa znížil v sekcii obchodu (len indexom 0,94), najviac v sekcii odborných, vedeckých a technických činností (indexom 0,63). Detailnejší pohľad – cez vybrané divízie SK NACE - na najaktuálnejšiu medziročnú dynamiku superodpočtu, ovplyvnenú zmenou sadzby, poskytuje tabuľka 11.

Tabuľka 11: Superodpočet 2022 vs. 2021: Porovnanie dynamiky vývoja počtu subjektov a objemu superodpočtu podľa divízií SK NACE (indexy vývoja)

Divízie SK NACE	počet 2021	počet 2022	Index 2022/2021	objem 2021	objem 2022	Index 2022/2021
Sadzba superodpočtu	200%	100%	0,5	200%	100%	0,5
01 - Pestovanie plodín a chov zvierat, poľovníctvo a služby s tým súvisiace	6	3	0,500	402 836,89	83 208,92	0,207
10 - Výroba potravín	9	9	1,000	2 057 249,57	1 045 404,67	0,508
16 - Spracovanie dreva a výroba výrobkov z dreva a korku okrem nábytku	3	2	0,667	2 330 019,08	2 330 061,85	1,000
19 - Výroba koksu a rafinovaných ropných produktov	1	2	2,000	9 977 622,36	31 489 800,82	3,156
20 - Výroba chemikálií a chemických produktov	12	9	0,750	4 981 839,62	2 716 646,84	0,545
22 - Výroba výrobkov z gumy a plastu	8	5	0,625	15 493 669,97	393 323,48	0,025
24 - Výroba a spracovanie kovov	4	3	0,750	67 174 949,53	35 048 762,66	0,522
25 - Výroba kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení	30	31	1,033	7 873 050,23	8 431 846,78	1,071
26 - Výroba počítačových, elektronických a optických výrobkov	14	17	1,214	7 254 003,46	3 540 671,82	0,488
27 - Výroba elektrických zariadení	26	21	0,808	8 505 734,59	8 949 286,08	1,052
28 - Výroba strojov a zariadení	52	45	0,865	22 186 388,58	16 577 407,45	0,747
29 - Výroba motorových vozidiel, návesov a prívesov	7	7	1,000	14 484 176,18	12 920 358,52	0,892
30 - Výroba ostatných dopravných prostriedkov	2	3	1,500	5 822 076,40	2 850 048,56	0,490
32 - Iná výroba	8	7	0,875	4 805 148,30	2 449 011,47	0,510
33 - Oprava a inštalácia strojov a prístrojov	9	5	0,556	5 682 416,37	11 692 954,14	2,058
43 - Špecializované stavebné práce	5	6	1,200	869 355,17	1 020 541,79	1,174
46 - Veľkoobchod	37	24	0,649	9 813 319,44	6 200 322,29	0,632
47 - Maloobchod	8	9	1,125	2 242 180,53	5 264 370,08	2,348
62 - Počítačové programovanie, poradenstvo a súvisiace služby	109	109	1,000	40 711 366,34	34 652 609,09	0,851
63 - Informačné služby	11	15	1,364	3 425 026,02	1 987 040,85	0,580
64 - Finančné služby okrem poistenia a dôchodkového zabezpečenia	4	4	1,000	13 456 043,46	5 746 200,94	0,427
70 - Vedenie firiem, poradenstvo v oblasti riadenia	13	13	1,000	2 054 649,98	2 040 511,98	0,993
71 - Architektonické a inžinierske činnosti, technické testovanie a analýzy	24	28	1,167	3 280 365,52	2 502 337,82	0,763
72 - Vedecký výskum a vývoj	21	17	0,810	8 115 851,55	3 469 576,42	0,428
82 - Administratívne, pomocné kancelárske a iné obchodné pomocné činnosti	6	7	1,167	3 895 229,91	1 818 949,71	0,467
86 - Zdravotníctvo	11	10	0,909	1 394 658,15	1 427 578,91	1,024
ostatné SK NACE	79	66	0,835	17 499 122,62	11 050 765,32	0,632
Spolu	504	465	0,923	283 328 263,36	216 570 985,67	0,764

Zdroj: <https://www.financnasprava.sk>, CRIF – Slovak Credit Bureau, s. r. o.

Divízie, v ktorých bol prepad čerpania superodpočtu vyšší ako zníženie sadzby, sú vyznačené farebne. Prevažne ide o odvetvia s nízkym zastúpením subjektov čerpajúcich superodpočet, ale

zaujímavosťou je divízia 26 – Výroba počítačových, elektronických a optických výrobkov, kde sa tak stalo napriek zvýšeniu počtu jej zástupcov v zozname zo 14 na 17. Naopak, tri divízie prekvapili veľmi dynamickým rastom objemu uplatneného superodpočtu aj pri poklese jeho sadzby: divízia 19 – Výroba koksu a rafinovaných ropných produktov zásluhou Slovnaftu, divízia 47 – Maloobchod zásluhou miliónového nováčika Domäsko, ale aj zásluhou spoločnosti rychlotest-covid, ktorá vykazuje tiež ako svoju prevažujúcu činnosť Ostatný maloobchod mimo predajní, stánkov a trhov a jej superodpočet dosiahol v roku 2022 až takmer 3,5 mil. eur, a divízia 33 – Oprava a inštalácia strojov a zariadení, kde sa superodpočet zdvojnásobil pri redukcii zástupcov z 9 na 5. Sú v nej totiž zastúpení až traja miliónoví uplatnitelia superodpočtu – popri NOKII Slovakia a trnavskej ŽOS tam už mohol byť na základe najaktuálnejšieho zverejneného zoznamu zaradený aj Siemens so superodpočtom viac ako 9 mil. eur.

Najúspešnejšími priemyselnými divíziami v objeme čerpaného superodpočtu (tabuľka 12) sa stali tie najmenej početné: vďaka U. S. Steel Košice a Železiarňam Podbrezová patrí prvenstvo divízii 24 – Výroba a spracovanie kovov s celkovým superodpočtom viac ako 35 mil. eur a 16-percentným podielom na celkovom objeme superodpočtu. TOP uplatniteľ Slovnaft pomohol svojej divízii 19 zasa k najvyššiemu priemernému superodpočtu vo výške takmer 16 miliónov eur. Len o necelý milión viac si uplatnila divízia 28 – Výroba strojov a zariadení, kde sa na takmer 8-percentný podiel muselo nazbierať až 45 subjektov, čím táto divízia získala zasa prvenstvo v počte subjektov (podiel takmer 10 % na celkovom počte v zozname). Viac ako 5-percentný podiel na objeme superodpočtu mali ešte divízia 29 – Výroba motorových vozidiel, návesov a prívesov a divízia 33 – Oprava a inštalácia strojov a prístrojov, ktorá si medziročne výrazne polepšila, ako sme uvádzali vyššie.

Tabuľka 12: **Superodpočet 2022: Vybrané divízie sekcie C – Priemyselná výroba**

Vybrané divízie sekcie C	Celkový superodpočet (€)	Podiel na celkovom superodpočte (%)	Počet subjektov	Podiel na celkovom počte subjektov (%)	Priemerný superodpočet (€)
19 - Výroba koksu a rafinovaných ropných produktov	31 489 800,82	14,54	2	0,43	15 744 900,41
20 - Výroba chemikálií a chemických produktov	2 716 646,84	1,25	9	1,94	301 849,65
24 - Výroba a spracovanie kovov	35 048 762,66	16,18	3	0,65	11 682 920,89
25 - Výroba kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení	8 431 846,78	3,89	31	6,67	271 995,06
26 - Výroba počítačových, elektronických a optických výrobkov	3 540 671,82	1,63	17	3,66	208 274,81
27 - Výroba elektrických zariadení	8 949 286,08	4,13	21	4,52	426 156,48
28 - Výroba strojov a zariadení	16 577 407,45	7,65	45	9,68	368 386,83
29 - Výroba motorových vozidiel, návesov a prívesov	12 920 358,52	5,97	7	1,51	1 845 765,50
33 - Oprava a inštalácia strojov a prístrojov	11 692 954,14	5,40	5	1,08	2 338 590,83
Sekcia C - Priemyselná výroba	141 936 293,06	65,54	179	38,49	792 940,18

Zdroj: <https://www.finanncasprava.sk>, CRIF – Slovak Credit Bureau, s. r. o.

V parametroch počtu subjektov však akékoľvek priemyselné divízie predbehla aj v roku 2022 divízia 62 – Počítačové programovanie, poradenstvo a súvisiace služby, ktorej 109 subjektov si uplatnilo takmer 34,7 milióna eur (16 % podiel), čím sa táto divízia aj objemom čerpaného superodpočtu priblížila najúspešnejšej priemyselnej divízii, ktorej však na rovnaký objem uplatneného superodpočtu stačili traja zástupcovia. Tento výsledok divízie 62 je obdobný s výsledkom roka 2021, kedy rovnaký počet zástupcov spolu čerpal 40,7 mil. eur, ale pri dvojnásobnej sadzbe superodpočtu, čo znamenalo vyše 14 % z celkového objemu. Priemernú výšku superodpočtu znížili medziročne pri polovičnej sadzbe z necelých 373,5 tisíc eur na takmer 318 tisíc eur (tabuľka 13). Vtedy bol však náskok divízie 24 oveľa väčší, lebo jej 4 subjekty čerпали vďaka U. S. Steel Košice až vyše 67 mil. eur a mali podiel na celkovom superodpočte až takmer štvrtinu. V roku 2022 pripadá najvyšší priemerný

superodpočet v rámci nepriemyselných divízií na divíziu finančných služieb (divízia 64), rovnako rok predtým, keď si rovnaké štyri banky uplatnili takmer o 8 miliónov viac ako v roku 2022.

Tabuľka 13: **Superodpočet 2022: Vybrané divízie mimo sekcie C – Priemyselná výroba**

Vybrané divízie sekcie C	Celkový superodpočet (€)	Podiel na celkovom superodpočte (%)	Počet subjektov	Podiel na celkovom počte subjektov (%)	Priemerný superodpočet (€)
46 - Veľkoobchod okrem motorových vozidiel a motocyklov	6 200 322,29	2,86	24	5,16	258 346,76
47 - Maloobchod okrem motorových vozidiel a motocyklov	5 264 370,08	2,43	9	1,94	584 930,01
62 - Počítačové programovanie, poradenstvo a súvisiace služby	34 652 609,09	16,00	109	23,44	317 913,84
63 - Informačné služby	1 987 040,85	0,92	15	3,23	132 469,39
64 - Finančné služby okrem poistenia a dôchodkového zabezpečenia	5 746 200,94	2,65	4	0,86	1 436 550,24
70 - Vedenie firiem, poradenstvo v oblasti riadenia	2 040 511,98	0,94	13	2,80	156 962,46
71 - Architektonické a inžinierske činnosti, technické testovanie a analýzy	2 502 337,82	1,16	28	6,02	89 369,21
72 - Vedecký výskum a vývoj	3 469 576,42	1,60	17	3,66	204 092,73
86 - Zdravotníctvo	1 427 578,91	0,66	10	2,15	142 757,89
<i>Sekcia C - Priemyselná výroba</i>	<i>141 936 293,06</i>	<i>65,54</i>	<i>179</i>	<i>38,49</i>	<i>792 940,18</i>
<i>ostatné SK NACE</i>	<i>11 344 144,23</i>	<i>5,24</i>	<i>57</i>	<i>12,26</i>	<i>199 020,07</i>
Spolu	216 570 985,67	100,00	465	100,00	465 744,06

Zdroj: <https://www.financnasprava.sk>, CRIF – Slovak Credit Bureau, s. r. o.

Základné štatistiky nových subjektov uplatňujúcich si superodpočet za rok 2022

K subjektom, ktoré už v minulosti superodpočet na výskum a vývoj využili, pribudlo v roku 2022 len 81 nováčikov. Spolu si uplatnili superodpočet vo výške viac ako 16 miliónov eur, čím ušetrili na dani z príjmov pri sadzbe 21 % až 3,4 miliónov eur. Na čerpanie tohto objemu superodpočtu si pripravilo 46 subjektov jeden projekt, 11 subjektov dva projekty a rovnako 11 subjektov 4 projekty, ale napr. jeden z nováčikov až 10 projektov a ďalší až 12. Nováčikovia si v súhrne pripravili 172 projektov výskumu a vývoja. Až 36 nováčikov (v minulom roku to bolo 68) si uplatnilo superodpočet vyšší ako 100 tisíc eur, z toho dva superodpočty boli miliónové (v minulom roku až sedem).

Počet nováčikov tak už tretí rok po sebe klesá. Najviac ich bolo v roku 2019, kedy sadzba vzrástla zo 100 % na 150 % a boli spresnené aj niektoré podmienky uplatnenia superodpočtu v zákone o dani z príjmov aj v novelizovanom metodickom pokyne k nemu (október 2018). Tento raz je ale pokles oveľa výraznejší – prepad zo 143 na 81, na čo mohla mať vplyv aj na polovicu znížená sadzba.

Až 67 nováčikov je v rukách domácich vlastníkov, teda ich podiel na počte dosahuje takmer 83 %, ale podiel na objeme superodpočtu nováčikov len necelých 55 %. V roku 2021 bolo viac nováčikov (vyše štvrtina) ovládaná zahraničným kapitálom a pripadalo na ne vyše 60 % objemu superodpočtu nováčikov, v absolútnej výške cca 24 miliónov eur. Medziročne si teda domáci nováčikovia polepšili v počte aj v objeme čerpaného superodpočtu, hoci aj medzi nováčikmi zostáva v platnosti tendencia, že subjekty v rukách zahraničných vlastníkov si uplatňujú formou superodpočtu relatívne vyššie hodnoty nákladov na výskum a vývoj.

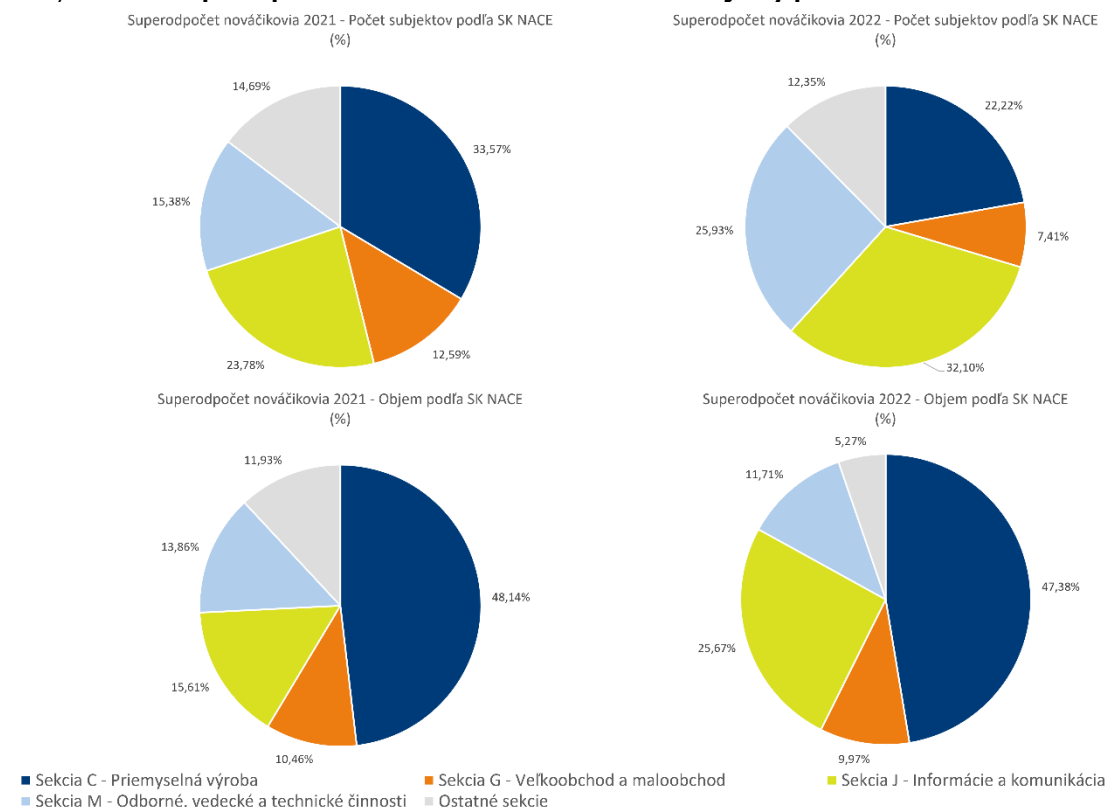
V zozname nováčikov sa nachádzajú prevažne spoločnosti s ručením obmedzeným (71), deväť je akcioviek a jedna fyzická osoba - podnikateľ. Zaujímavosťou tohto ročníka je, že podiel týchto

právnych foriem na počte nováčikov je takmer totožný s podielom na objeme ich superodpočtu. Je to najmä zásluha oboch miliónových superodpočtov nováčikov, ktorými sú eseročky, že sa tejto právnej forme podarilo dosiahnuť 88-percentný podiel nielen na počte, ale aj na objeme uplatnených superodpočtov. V roku 2021 bolo v zozname nováčikov 84 % eseročiek, ale čerpali len 57 % objemu superodpočtu, kým necelých 13 % akcioviek až 42 % superodpočtu.

Takmer 36 % nových subjektov sídli v Bratislavskom kraji (29), ale tento krát na ne pripadá len 26 % objemu superodpočtu nováčikov (oproti dvom tretinám v predchádzajúcom roku). Najnižšie zastúpenie na počte nováčikov má opäť Prešovský kraj (2 subjekty), pričom aj objemové čerpanie je tu najslabšie (len niečo vyššie 30 tis. eur, čo je podiel menej ako 0,2 %). Objemom zaostáva tiež Nitriansky kraj a počtom aj Banskobystrický kraj. Tento rok je krajom s najväčším objemom čerpania nováčikmi Trnavský kraj, najmä zásluhou PCA Slovakia dosahuje 10 subjektov takmer 40 percentný podiel. V roku 2021 dominoval v oboch parametroch Bratislavský kraj – takmer 40 % nováčikov malo sídlo v tomto kraji a čerpali spoločne dve tretiny superodpočtu.

Necelých 35 % z celkového počtu prvýkrát čerpajúcich subjektov v roku 2022 pripadá na subjekty s obratom do 2 mil. eur, ale ich podiel na objeme superodpočtu je o polovicu nižší - iba necelých 18 %. V roku 2021 bolo zastúpenie týchto subjektov oveľa vyššie – až 56 %, pričom čerpali necelú tretinu superodpočtu. V kategórii mikropodnikov podľa počtu zamestnancov je tretinové zastúpenie subjektov na počte, ale spolu si uplatnili len málo nad 10 % z celkového objemu superodpočtu. O rovnaký podiel na objeme sa v roku 2021 pričínili viac mikrosbjektov – až cca 42 %. Naopak jediný subjekt s obratom nad 500 mil. eur a počtom zamestnancov viac ako 3 tisíc (PCA Slovakia) čerpal takmer tretinu superodpočtu nováčikov.

Grafy 14 - 17: Superodpočet nováčikovia 2022 vs. 2021: Subjekty podľa SK NACE

Zdroj: <https://www.financnasprava.sk>, CRIF – Slovak Credit Bureau, s. r. o.

Podľa sektorovej príslušnosti sa posledné dva roky líšia, ak porovnáваме relatívny podiel na počte subjektov – nováčikov. V roku 2021 najpočetnejšia sekcia Priemyselnej výroby s tretinovým podielom bola v roku 2022 predbehnutá nielen IT sektorom, ktorý jej v tomto roku prebral tretinový podiel, ale aj sekciou odborných, vedeckých a technických činností, ktorá mala tiež o 3 nováčikov

viac ako priemysel. V objeme čerpaného superodpočtu nováčikov si však sekcia priemyselnej výroby udržala minuloročný status lídra pri nepatrnom poklese podielu (o necelý percentuálny bod), teda naďalej na nováčikov tejto sekcie pripadá takmer polovica čerpaného superodpočtu nováčikov. Pritom u každej hodnotenej sekcie nastal medziročný pokles (spôsobený aj poklesom sadzby), s výnimkou IT sektora, ktorého podiel na čerpaní vzrástol až o 10 percentuálnych bodov a presiahol tak štvrtinu objemu superodpočtu nováčikov (grafy 14 – 17). Sekcia C – Priemyselná výroba si v objeme čerpaného superodpočtu výrazne polepšila práve v roku 2021, keď dosiahla podiel viac ako 60 %, a tým najlepší prínos jej nováčikov v doterajšej histórii superodpočtu.

Podrobnejší prehľad uplatnenia superodpočtu nováčikmi za rok 2022 - na úrovni divízií SK NACE - prinášajú tabuľky 14 a 15.

Tabuľka 14: **Superodpočet nováčikov 2022: Vybrané divízie sekcie C – Priemyselná výroba**

Vybrané divízie sekcie C	Celkový superodpočet (€)	Podiel na celkovom superodpočte (%)	Počet subjektov	Podiel na celkovom počte subjektov (%)	Priemerný superodpočet (€)
20 - Výroba chemikálií a chemických produktov	502 943,08	3,10	2	2,47	251 471,54
25 - Výroba kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení	632 125,39	3,90	4	4,94	158 031,35
28 - Výroba strojov a zariadení	401 549,14	2,48	4	4,94	100 387,29
29 - Výroba motorových vozidiel, návesov a prívesov	5 826 825,84	35,93	3	3,70	1 942 275,28
Sekcia C - Priemyselná výroba	7 683 639,26	47,38	18	22,22	426 868,85

Zdroj: <https://www.financnasprava.sk>, CRIF – Slovak Credit Bureau, s. r. o

Tabuľka 15: **Superodpočet nováčikov 2022: Vybrané nepriemyselné divízie SK NACE**

Vybrané divízie SK NACE	Celkový superodpočet (€)	Podiel na celkovom superodpočte (%)	Počet subjektov	Podiel na celkovom počte subjektov (%)	Priemerný superodpočet (€)
08 - Iná ťažba a dobývanie	156 307,44	0,96	1	1,23	156 307,44
38 - Zber, spracúvanie a likvidácia odpadov, recyklácia materiálov	2 841,52	0,02	1	1,23	2 841,52
43 - Špecializované stavebné práce	58 920,29	0,36	2	2,47	29 460,15
46 - Veľkoobchod okrem motorových vozidiel a motocyklov	189 628,15	1,17	2	2,47	94 814,08
47 - Maloobchod okrem motorových vozidiel a motocyklov	1 423 085,79	8,78	3	3,70	474 361,93
62 - Počítačové programovanie, poradenstvo a súvisiace služby	3 923 661,41	24,19	21	25,93	186 841,02
63 - Informačné služby	149 263,70	0,92	4	4,94	37 315,93
71 - Architektonické a inžinierske činnosti, technické testovanie a analýzy	1 150 234,02	7,09	13	16,05	88 479,54
72 - Vedecký výskum a vývoj	278 204,64	1,72	3	3,70	92 734,88
86 - Zdravotníctvo	369 753,32	2,28	4	4,94	92 438,33
Sekcia C - Priemyselná výroba	7 683 639,26	47,38	18	22,22	426 868,85
<i>ostatné SK NACE</i>	<i>831 825,76</i>	<i>5,13</i>	<i>9</i>	<i>11,11</i>	<i>92 425,08</i>
Spolu	16 217 365,30	100,00	81	100,00	200 214,39

Zdroj: <https://www.financnasprava.sk>, CRIF – Slovak Credit Bureau, s. r. o.

Najúspešnejšou je divízia 29 – Výroba motorových vozidiel, návesov a prívesov, ktorej tri subjekty na čele s PCA Slovakia čerpali 36 % objemu superodpočtu nováčikov a pripadá na ňu aj najväčší

priemerný superodpočet v tejto kategórii. Miliónový uplatniť Domäsko pomohol zasa divízii 47 – Maloobchod, v ktorej rovnako 3 subjekty čerpali necelých 9 % superodpočtu nováčikov. Na takmer štvrtinový podiel na objeme divízie 62 - Počítačové programovanie, poradenstvo a súvisiace služby sa muselo „poskladať“ až 21 nováčikov a na 7-percentný podiel na objeme divízie 71 – Architektonické a inžinierske činnosti, technické testovanie a analýzy 13 subjektov. Celkovým objemom superodpočtu nováčikov medzi nepriemyselnými divíziami v roku 2021 vynikala divízia 72 – Vedecký výskum a vývoj s objemom takmer 2,9 milióna eur, na ktorom mala hlavnú zásluhu spoločnosť MultiplexDX známa vytvorením testov na COVID-19.

Nepovšimnutá novinka z roka 2022: Superodpočet na investície

Superodpočtu na výskum a vývoj nekonkuroval ani superodpočet na investície, ten zostal v podstate nepovšimnutý. V zverejnených zoznamoch sa objavilo iba 6 subjektov a je vysoko pravdepodobné až isté, že ide o chybu vo vykazovaní, nie o reálny superodpočet na investície do Priemyslu 4.0. Na ilustráciu ponúkame priamo údaje zo zoznamu, doplnené o verejne dostupné údaje z databázy CRIF, avšak vzhľadom na citlivé informácie neuvádzame mená fyzických ani právnických osôb (tabuľka 16).

Tabuľka 16: Celkový dosiaľ uplatnený superodpočet na investície

SUBJEKT – ANONYMIZOVANÝ					VÝŠKA ODPOČTU (€)	HODNOTA INVESTÍCIE (€)	PERCENTO PLÁNU INVESTOVANIA
POČET ZAMESTNANCOV	VLASTNÍCTVO	MAJETOK (€)	TRŽBY (€)	VH PRED ZDANENÍM (€)			
Fyzická osoba					150 000,00	0,00	700
0	súkromné tuzemské						
Akciová spoločnosť: výroba kovových konštrukcií a ich častí					2 773 071,00	4 077,32	0
50 - 99	súkromné tuzemské	8 432 087	6 238 407	867 366			
Fyzická osoba: slobodné povolanie (zdravníctvo)					0,00	0,00	700
0	súkromné tuzemské						
Spoločnosť s ručením obmedzeným: výroba ostatných dielov a príslušenstva pre motor. vozidlá					2 572 807,43	32 152,59	0
25 - 49	zahraničné	9 601 962	8 716 745	335 001			
Spoločnosť s ručením obmedzeným: odlievanie ľahkých kovov					2 072 302,17	36 258,48	700
50 - 99	zahraničné	13 108 678	24 350 016	2 429 795			
Spoločnosť s ručením obmedzeným: výroba zbraní a munície					2 901 856,34	66 074,37	1 445,65
100 - 149	súkromné tuzemské	16 836 107	14 880 033	4 579 108			
SPOLU					10 470 036,94	138 562,76	

Zdroj: <https://www.financnasprava.sk>, CRIF – Slovak Credit Bureau, s. r. o.

Superodpočet výdavkov na investície, ktorý upravuje § 30e zákona o dani z príjmov, je zameraný na podporu tvorby vyššej pridanej hodnoty cez investície do Priemyslu 4.0 uplatnením dodatočného odpočtu výdavkov na investície vo výške ustanoveného percenta z daňového odpisu tohto majetku. Podmienkou jeho uplatnenia sú jednak cielené smerovanie len na určitý typ majetku v súlade s koncepciou Priemysel 4.0 (definovaný v prílohe zákona o dani z príjmov), ale najmä nutnosť už tri roky vopred investovať. Možnosť uplatnenia a percento uplatnenej sumy závisí totiž od priemernej hodnoty investícií za uplynulé tri roky, pričom subjekt sa zaväzuje, že v rámci nového investičného plánu preinvestuje minimálne 700 % tejto priemernej hodnoty investícií.

Záver

Rok 2022 sa zapíše do histórie slovenského superodpočtu ako rok, v ktorom sa po prvý krát znižovala sadzba superodpočtu na výskum a vývoj a bude to prvý rok, kedy sa zastavili stúpajúce krivky vývoja hlavných parametrov jeho čerpania. Nemyslíme si, že by tieto smutné rekordy boli len dôsledkom rozhodnutia zákonodarcov vrátiť sadzbu po dvoch rokoch z 200 % na 100 %, ani konkurencie nového superodpočtu na investície, ktorý zatiaľ súkromných investorov neoslovil. Za významnejší faktor zníženej úspešnosti čerpania superodpočtu považujeme znížený potenciál na uplatnenie si vynaložených výdavkov na výskum a vývoj v dostatočnej výške daňového základu. Predpokladáme, že aj naďalej bude dochádzať k posunu čerpania superodpočtu oproti reálnemu vynaloženiu nákladov na výskum a vývoj do období dostatočných ziskov, naša legislatíva umožňuje až do nasledujúcich piatich rokov. Na potvrdenie tohto predpokladu však chýbajú informácie, nakoľko zverejňované údaje v zozname superodpočtov nedávajú možnosť zistiť, akú časť superodpočtu uplatneného v danom zdaňovacom období si subjekt preniesol z predchádzajúcich období.

O spoločnosti CRIF – Slovak Credit Bureau, s. r. o.:

Spoločnosť CRIF – Slovak Credit Bureau zabezpečuje na Slovensku prevádzku slovenských úverových registrov, bankového a nebankového, prostredníctvom ktorých si banky a stavebné sporiteľne, resp. leasingové a splátkové spoločnosti overujú bonitu a schopnosť svojich klientov splácať budúce záväzky. Obom registrom CRIF – Slovak Credit Bureau zabezpečuje technický servis a služby klientskych centier. Spoločnosť CRIF – Slovak Credit Bureau je prevádzkovateľom významného informačného portálu Cribis Univerzálny register obsahujúceho komplexné informácie o všetkých subjektoch na Slovensku, vrátane informácií o ich platobnej disciplíne.

Spoločnosť CRIF – Slovak Credit Bureau bola založená v máji 2004, jej jediným akcionárom je medzinárodná skupina CRIF, ktorá je štvrtý najväčší prevádzkovateľ úverových registrov a systémov pre podporu úverového rozhodovania na svete.

Profil skupiny CRIF:

CRIF je globálna spoločnosť špecializujúca sa na oblasť rozvoja a riadenia úverového reportingu, obchodných informácií a systémov pre podporu rozhodovania. Bola založená v roku 1988 v talianskej Bologni. Dnes pôsobí na štyroch kontinentoch, a to v Európe, Amerike, Afrike a v Ázii, kde poskytuje svoje služby viac ako 2 400 bankovým a finančným inštitúciám. CRIF je vedúcou spoločnosťou v kontinentálnej Európe v oblasti úverových bankových služieb a je jedným z najväčších poskytovateľov medzinárodných integrovaných služieb pre riadenie obchodných a podnikateľských rizík či efektívne riadenie úverov a pre marketingové rozhodnutia. Patrí tiež k najväčším spoločnostiam, ktoré celosvetovo ponúka systémy pre podporu úverového rozhodovania.

Ďalšie informácie www.crif.sk, www.crif.com